

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hóra 20 K Félévre 110 K
 Negyedévre 55 K Egész évre 220 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Régi és új Budapest

Az idegen, akit messzi világrészből a felcsigázott kíváncsiság hajt a szomorú híreségre vergődött Magyarország csodaszép fővárosába, — meg a falusi magyar, akit a tovaszárgidított politikai fergeteg ékes szívárványa szólít elő csendes tűzhelye mellől és csalogat föl a keresztyén Magyarország büszke metropolisába, — iktózatosan és keservesen csalódik, amikor zarándok lába a pesti boulevardok aszfaltját éri. Csalódik és csalódásában nem talál egy pillanatnyi vigaszt, egy parányi megnyugvást sem. Az angol Nordcliffe-lapok, a francia liberális sajtó, az olasz szocialista röpiratok és a bécsi rém-förmedvények közös forrásból táplálkozó rágalmi után méltán hitette az előkelő idegen, hogy Budapest utcái pirosnak az ártatlanok véréből, hogy ott óráról-órára ós-római cirkusz látványosságokat rendeznek a vad és barbár ébredő magyarok, hogy a szerencsétlen, üldözött zsidóság csak a penészes pince-odukban, vagy a dermesztő padlás-szobákban meri napesti imáját végezni. A tisztult falusi levegőről felrándult fajmagyar pedig a keresztyénkurzus ideális gondolatától eltelev, magyar életet, magyar színt, magyar kultúrát, magyar erkölcsöt vél feltalálni az aléltóságából felcsodált Magyarország vezekelő fővárosában. Csalódnak mindketten, — mert Budapesten a régi most is minden, amilyen volt a háboru előtt, a háboru alatt, a háboru után, s a forradalmon végig, a bolsevizmus bukásáig.

Budapest az ma is, — a régi, bűnös, nemzetközi zsidó főváros. A Sándor Pálok, az Ehrlich G. Gusztávok, a Schwartz Ábrahámok mesés Eldorádója. Hol minden virág az ő számokra nyílik, minden színház az ő számukra játszik, minden haszon az ő számukra kínálkozik és minden jó és élvezet csak egyedül nekik adatik. Az utcákon túlközlő autók száguldanak, gummirádlis hintók végtatnak . . . A járdákon finom illatú hölgyek vagyont érő boutonokkal, drága selyem ruhákban tetszelegnek, trécselnek, kritizálnak és sétálnak. A boltokban, a csarnokokban olvasatlanul sörrik a pénzhalmazt a fiókba és olvasatlanul, hanyagul, unottan dobálják a bankókat a pultrákra. A színházak kabaré, mulatók, éttermek, kávéházak, cukrázdák zsufolva délelőtt, délután és este, — pompás toalettek, inycsiklandó ételek, drága francia pezsgők, válogatott sütemények fogynak ott pillanatok alatt vagyont tevő mennyiségben, — kik autóznak, kik sétálnak, kik vásárolnak, kik szórakoznak, kik dözsölnek mindenütt?

Óh, nem a keresztyének! Hatalmas, pompás paloták kapujában Szimon- és Gerbeaud-szolgák tűnnek el megrakott kosarakat cipelve, s békebeli, elegáns ruhákba öltözött gyermekek ráncigálják a német kisasszonyok kopott ruháit a lépcsőházban . . . Vajjon hová mennek a szolgák és hová tartoznak a vidám gyermekek? Óh, nem a keresztyén magyarokhoz, mert azok vagonokban, odukban laknak és rongyokban járnak s koplálnak most is . . . Ez az új Budapest . . . A 10 milliós, tönkremenyomított, összeroppantott, de keresztyén nemzeti szellemben újraéledt, feltámadt Magyarország hivatalos feje és vezetője . . . Az idegen bosszankodik magában és csendes szíket szór a hazug újságok hasábjaira, — a falusi szittyia magyaroknak pedig elszorul a szive és sirmi, zokogni szeretne keserves csalódása miatt. Hát az új keresztyén Magyarországnak, mely iktóztató, kemény harcot harcol becsületéért fenn-

maradásáért, mindennapi kenyéréért, ilyen tobzódó, jólétben, kényelemben, pompában élő nemzetközi fővárosa van? Ez az a keresztyénkurzus, mely a tisztogatás jegyében indult s mely azt írta a zászlajára, hogy urrá teszi a magyart a hazájában?

Nincs Pesten változás semmi. Akik dolgoznak, koplálnak, nyomorognak, azok harcot jár, tizpróbás, keresztyén magyarok, — akik parancsolnak, diktálnak és a hasznot bezebelik ma is, azok konjunkturán lovagoló, idegen fajú, idegen erkölcsű kozmopoliták. Szegény falusi magyar! Ugy-e most már tudod, hogy miért van Budapesten csend, rend és nyugalom? Ugy-e most már tudod, hogy az úgynevezett liberális lapok miért ölték, gyilkolták, buktatták annak idején Friedrich Istvánt naponta százszor és ezerszer és miért nem

üvöltenek ma kigyót-békát a keresztyén kurzusra, hanem megcirógatják, megimogatják gyöngye, hullékony szörméjét? . . . Mert jó élet, rend és nyugalom van Budapesten. Csak a külföldet nem informálták még eléggé erről a változásról . . . de talán ha ilyen marad a keresztyén kurzus, ilyen jó, ilyen türelmes, ilyen elnéző és előzékeny, akkor azt is megteszik. Csak várjál, — de addig gyere haza és ne rontd az idegeidet és az izléseidet Budapesten. Hiába Budapest az ma is, — a léha, a könnyelmű, a bűnös Budapest! . . . Ráfér a nagytakarítás, a megreformálás, melyet most végeznek a nemzetgyűlésen törvényjavaslat alakjában.

Legfőbb ideje, hogy a bűnös, nemzetközi főváros kezéből kicsikarja a vezetést a nemzeti érzéstől áthatott, tisztult levegőjű magyar vidék!

Hajdu vármegye tavaszi közgyűlése

Nem ismeri el az erőszak békéjét

Másfél évi némaságra történt kárhözváltás után csülörfőkön tartotta Hajduvármegye törvényhatósági bizottsága tavaszi közgyűlést Szomjas Gusztáv kormánybiztos főispán elnöke alatt, aki tartalmát megnyitó beszédekben megemlékezett a letűnt borzalmak korszakáról, majd megjelölte az újraépítés útját. Dolgozni és minden áldozatra készen lenni; vissza a keresztyén erkölcsi és nemzeti alapra!

Az elnöki megnyitó foglalkozott a ránk erőszakolt békeszerződés ügyével is és mikor a kormánybiztos férfias határozottsággal kijelentette, hogy ezt az erőszakos békeszerződést, ha alá is írják, nem ismeri el soha a magyar nemzet, viharos tetszéssel tüntetett Hajduvármegye törvényhatósága Magyarország integritása mellett.

Az alispáni jelentés azon szomorú adatokat foglalta össze, amelyeket a „Hajduföld“ már annak idejében ismertett, de az alispáni jelentés is hangsúlyozta, hogy Hajdu vármegye népe minden erejével küzdeni fog Magyarországon integritásának visszaállításáért. Az alispáni jelentésének e részét is viharos, tüntető tetszésnyilvánításokkal fogadta a megyegyűlés.

Néhány kormányleirat (tudomásulvétele után megejtették a választásokat. Hét állást töltöttek be arra érdemes, munkabíró, fiatal erővel, akik bizonyára kiváló szolgálattal fogják meghálálni a beléjük helyezett bizalmat.

Elnöki megnyitó

Pontosan 10 órakor nyitotta meg a népes megyegyűlést Szomjas Gusztáv kormánybiztos főispán, a bizottsági tagok üdvözlésével. Röviden vázolta az okot, miért nem tartottak másfél év óta közgyűlést. A forradalom és vörös uralom alatt nem lehetett, oláh megszállás alatt pedig nem akarták megalázni a vármegyét azzal, hogy az oláh katonai parancsnokságtól engedélyért kilincseljenek. Majd így folytatta: Mióta a forradalomnak csufolt rablás kiűrt, melyet idegen fajú és gondolkodású akarnokok idéztek fel igen messzemenő cézzel, s amely forradalomhoz a magyar népleteleknek semmi köze sem volt, amely áldozatul követelte azt a nagy magyar embert: a gyilkosságok egész sorozata indult meg, sirba döntve a magyar nemzet legtörhetlenebb hűségű fiainak százait. (Ugy van!)

— Ha az üldözöttek és halálba kergetettek névsorán végigtekintünk és szembeállítjuk

üldözőikkel, tisztában lehetünk a forradalom céljaival is.

Minden nagyidő megtermette a maga nagy embereit. Sajnos — és ez volt a tragikum — e nehéz időkben Károlyi, Dienes-Dénes, Pogány, Szamuelliek, Szendék, Kunfiak, Kohn-Kun Bélák uralma jött, kik soha magyarok nem voltak, sem érzésben, sem gondolatban. Idegen világot akartak közénk plántálni. A magyarság józansága talált innen is kivetűt utat: elűzte elősdi zsarnokait. Sajnos, későn ébredtünk, közben lefelé csusztunk a lejtőn.

— Az a rettenetes összeomlás, mely nemzetünket és hazánkat majdnem a teljes pusztulásba sodorta, akkor kezdődött, amidőn gr. Tisza Istvánt orgyilkos banditák leterítették. A jól irányzott lövések a nemzet társadalmi és vallás erkölcsi berendezkedését akarták romba dönteni. (Helyeslés.) Jól tudták ellenségei, hogy az ő erős egyénisége útjában van sőtét törekvéseiknek: ezért az ő halálát a nemzet mindig mártír halálnak fogja tekinteni. (Ugy van.) Sokan voltunk, akik az ő gyakorlati politikájával nem értettünk egyet, de megértettük őt halálában és megértjük most, az események lezajlása után. (Igaz. Ugy van.) Ami ezután következett, mindnyájan tudjuk, de láttuk is.

Ecsetelte ezután a főispán az erkölcsi és a megyei lesüllyedést, melyből kitartó munkával felemelkedhetünk ugyan, de ennek is útját akarja állani a reánk erőszakolt béke, mely hazánk régi területének csaknem kétharmadát akarja könnyű prédaként juttatni rabló, kulturálatlan népeknek. (Gyalázat!)

— Hajdu vármegye nem kíván eléje vágni a diplomáciai lépéseknek, de mindenesetre fel-emeli tiltakozó szavát. Történjék bármi, mi Magyarország területi épségéről soha le nem mondunk. Egyetlen halom, egyetlen patak elhódítását sem fogjuk tűrni és nem nyugosunk addig, míg Szent István birodalma teljesen vissza nem kerül birtokunkba. (Éljenzés.) Ez lesz minden gondolatunk, ez lesz minden törekvésünk és ezért készek vagyunk életünket, vagyónkat a haza oltárán feláldozni. (Viharos tetszés) Ezt a célt azonban csak úgy érhetjük el, ha az az erkölcsi megújulás, melyet zászlónkra irtunk, nem marad csupán jelző, mert hiába hirdetjük a keresztyén elveket, ha ugyanakkor pártok, társadalmi osztályok és egyesek ádáz dühvel törnek egymásra. Ha a

szeretet helyét gyűlölet foglalta el. Ha a termelő munka helyett a semmittevés, a takarékoság helyett a pazarlás lesz urrá mindent. A reánk váró választási küzdelemnél lesz alkalma népünknek józanságáról és komolyságáról tanubizonyosságot tenni. Mert a Tiszántulra hárul a feladat, hogy a nemzetgyűlést értékes egvénségekkel gazdagítsa. (Helyeslés.)

— Ha a nemzetnél minden téren a bölcs belátásnak ezen álláspontjára helyezkedünk, megjön a tisztelet és elismerés a külföld részéről is: keresni fogják a megerősödött Magyarország barátságát. Akkor eljő az ideje annak is, hogy karjainkat kinyújthassuk földünk elszakított testvéreink visszaelérésére. (Taps, hosszan tartó éjenzés.)

Az alispán jelentése

Ezután dr Nábrczky Béla h. főjegyző terjesztette elő az alispán terjedelmes jelentését, melyben részletesen beszámol az 1918 december 14-én tartott megyegyűlés óta történt eseményekről. Az őszirózsza-forradalom után Rásó István főispán földbérlet-osztással csendesítette le a földéhes népet, mely örök tulajdonra vágyott és nem vette be a kommunista maszlagot. A vármegye nyíltan szembeszállt a nemzetközi szociáldemokrata párt és a kommunista törekvésekkel: megalapították a Hajdúföld című lapot és a hajdúmezei földműves népszövetséget. A terror mindkettő beszűntetését követelte és a proletárdiktatura alatt meg is szűnt az ellenállásnak mindkét szerve. Az anyagi kár mellett mártirokat is követelt a vörös őrtel: Hajdúszoboszlón dr Fekete László polgármestert, Körner Béla takarékpénztári igazgatót és Tokaji József rendőrfogalmazót, Püspökudányban pedig 1 csendőrszázadost és 2 csendőralisztet végeztek ki a vörös terroristák.

1919. április 23. és május 6. közt szállták meg a megyét az oláh csapatok. Kaba, Egyek és Vámospercs a vörösökkel történt összecsapás következtében rendkívül sokat szenvedett. A megszállás után a tisztikar felkérésére Rásó István foglalta el újra a főispáni széket és mindent elkövetett, hogy a megye népét megkímélje. (Éjenzés.) Sajnos, Európa szeméjének bizonyultak az oláhok, rabolták, dúlták a megyét. Tolvaj és rablóbandák voltak a megszálló csapatok. A parancsnokok hazugok s a szótartás ismeretlen fogalom volt előttük. A tisztikar együtt jártak fosztogatni, rabolni a legénységgel. A leszerelt gyárak, az elrabolt jószágok, a megbecstelenített nők száza, a megkorbácsoltak ezrei beszélhetnek az oláh uralom borzalmairól. (Gyalázat! Gazemberek!)

Megemlékezett az alispáni jelentés a nagykarolyi tisztelgésről is. Ez Mosoiu oláh generális határozott felhívására történt. Próbáltak ugyan tiltakozni ellene, de hiába és akkor, elhatározták, hogy a tisztikar inkább megalázza magát, csak a népet mentse meg. Az oláh király is csak ígéretet tett, mint generálisai, de a hadserege nem tartotta be.

Végül megemlékezett az alispáni jelentés a békeszerződésről is, melyet ránk akarnak erőszakolni. (Apponyi nevének említésekor viharos éjenzés tört ki.) Ez a szerződés csak pusztá formalitás, akár aláírják, akár nem. Az ország feldarabolásába nem nyugszunk bele soha. (Helyeslés.) Minden erőnkkel az elrabolt területek visszaszerzésére fogjuk fordítani. Bizunk benne, hogy végre is be fogja látni a világ, hogy az erős Magyarország európai szükség, mert különben örökös forrongás színhelye lenne.

Az alispáni jelentés tudomásul vétele után a hajdúorogi és hajdúhadházi második győztesztár engedélyezése ügyében többek hozzájárulása után úgy döntött a megyegyűlés, hogy csupán a hajdúorogi második győztesztár felállítását javasolja, a hajdúhadházi második győztesztár felállítását 99 szóval 86 ellen nem javasolja.

Választások

Az alispán jelentésének tudomásulvétele után elhatározta a közgyűlés, hogy Ercsey Gyula volt főszolgabíró nyugdíjazza. Választás útján töltötték be az üresedésbe került főjegyzői, főszolgabírói és a választás folytán megüresedett állásokat.

Az elnök indítványára megalakították a kijelölő bizottságot, melynek tagjaivá a megyegyűlés dr Cseke Sándort, dr K. Szabó Lajost

és Bőr Jánost választotta, a főispán pedig dr Hadházy Zsigmondot, Harcsarik Gézát és Kiss Józsefet nevezte ki.

Kijelöltettek a főjegyzői állásra: dr Nábrczky Béla, dr Somossy Béla, Wespéry Barna és dr Csiha Endre. Megválasztották dr Nábrczky Bélát 124 szavazattal, dr Somossy Bélára esett 89 szavazat ellenében.

Közfelkiáltással megválasztották másodfőjegyzővé dr Somossy Bélát, hajdúszoboszló járási főszolgabíróvá dr Csiha Endrét, hajdúszoboszló járási főszolgabíróvá dr Pap Sándort 120 szavazattal a Boér Pál menekült szolgabíróra esett 29 szavazat ellenében.

Ugyancsak szavazással választották meg a megüresedett aljegyzői állásokra dr Kovács Béla 141 és dr Kovács Gábor 93 szavazattal a dr Uzonyi Barnára esett 81 szavazat ellenében. A megüresedett szolgabírói állást Szabó Sándorral töltötték, miután ellenfele szavazás közben visszalépett.

Ezután az ujonnan megválasztott 7 tisztviselő letette az esküt, mire dr Nábrczky Béla főjegyző megválasztott tisztársai nevében hálás köszönetet mondott a beléjük helyezett bizalomért és ígerte, hogy szorgalmas és becsületes, kitartó munkásságot fognak kifejteni a vármegye közönsége érdekében.

Már 2 óra is elmúlt, mikor az elnök a tárgysorozat hátralevő pontjainak tárgyalását pénteken délelőtt 9 órára tűzte ki és az ülést berekesztette.

Háromszáz menekült Debrecenben

Az oláh sorozások elől menekültek

Tudvalevő, hogy a bocskorosok nációja ugy intézkedik, úgy rendelkezik Erdélyben, mintha időtlen-időkig akarna ott berendezkedni. Máról-holnapra oláhhá akar átvárázsolni mindent és mindenkit. Kulturátlan bárgyúságában szereti magával elhitetni, hogy az utcanévek eloláhosításával a magyar lelkeket is megszerzte magának s a rabigába hajtott magyarok most már készek mindenteket, még életüket is a bojárok érdekeiért feláldozni. Legutóbb általános sorozást rendeltek el Erdélyben, abban a hiszemben, hogy a nagy háború alatt világhírnevet szerzett magyar katonákat sikerül a csinnadrattázó-ármádia számára értékesíteni. A bukaresti oláh miniszterek számításait azonban kurtán keresztülhúzza a magyar hűség és hazaszeretet. Erdélyi véreink sohasem lesznek a bocskoros hadsereg megbízható katonái s ha szeret tehetik, ha elháríthatatlan akadályok nem állanak a lehetőség útjába: tömegesen szöknek át a demarkációs vonalon hozzánk.

A közelmúlt napokban Szatmár környékéről háromszáz magyar szökött át a határnak kipóznázott vonalon és fáradtságos ut után ma érkezik meg Debrecenbe.

Keill Elemér ezredes, téparancsnok átiratban kérte most a városi tanácsot, hogy gondoskodjék a menekült elhelyezéséről, akik mindössze 3—4 napig lesznek Debrecen vendégei. A tanács tegnapi ülésén Kondor Kálmán főszámvévo előterjesztésére a Salvátor-barakkokat ajánlotta fel a menekült részére, de a katonaság természetesen nem fogadta el a nemes város hazaszeretettől duzzadó lelki magisztrátusának nagylelkű ajánlatát, mellyel az ajtók és ablakok nélkül szűkös nyomortanyába óhajtott beterelni a Hazához való történetien hűség és ragaszkodás menekültjeit és elhatározta, hogy saját hatáskörében intézkedik az otthonukból elűzött derék magyar elhelyezéséről oly módon, hogy polgári házaknál szállásolja el őket 3—4 napra. Ajánljuk, hogy a téparancsnokság első sorban a tanácsurak lakásaiban foglalja le a főlétszámú szobákat!

— Tiltakozás az erőszakos béke ellen. Egymásután nyilatkoznak meg a hatóságok, testületek és egyesületek, s egyértelműleg tiltakoznak az ellen, hogy az erőszakkal ránk kényszerített béke embertelen feltételei örökre rabslágájává tegyék a magyarságot. Ez a főtárgya a Csokonai-kör választmányi ülésének is, mely e hó 22 én délután 5 órakor lesz a Csokonai-házban.

TÁVIRATOK

A Népszövetség kihirdetése

Róma, május 20. (N. St. tel. jel.) Ma csütörtökön délelőtt fogják kihirdetni a Capitoliumról ünnepélyes nyilvános gyűlésen a népszövetség megalakítását. Ezen a gyűlésen nem vesznek részt a legyőzött államok, de mértékadó helyen biztosra veszik, ezen államok megbízottainak részvételét a népszövetség pénzügyi értekezletére.

Pocsaj és Kismarja felszabadult

Budapest, május 20. (N. St. tel. jel.) A megszálló oláh csapatok a napokban kiűrtették Pocsaj és Kismarja biharmegyei községeket.

Az oláh kém képviselőjelölt

Budapest, május 20. (N. St. tel. jel.) A budapesti rendőrség régóta figyelemmel kíséri Dr Rejöd Aladár budapesti ügyvédet, aki az oláh megszállás idején oláh barátkozás miatt vált feltűnővé. Az ügyvéd legutóbb a békéscsabai kerületben jelöltette magát nemzetgyűlési képviselőnek. Budapesten állandóan a drága Duna-palotában (Ritz-szálló) lakott és pazar költekezést folytatott. A képviselőjelöltet fontos gyanúok alapján tegnap letartóztatta a rendőrség.

Helgolandot lerombolták

Berlin, május 20. (N. St. tel. jel.) Szikratávíró útján jelentik, hogy a versaillesi békeszerződés értelmében a helgolandi erődírményeket teljesen lerombolták.

Praznovszky írja alá a békét

Budapest, május 20. (N. St. tel. jel.) A miniszterelnökségen ma miniszteri értekezlet volt a békeszerződés aláírása ügyében. Az értekezlet elhatározta, hogy a békeszerződés aláírásával Praznovszky Iván dr állami tisztviselőt bizza meg.

— Két és fél milliárdnyi kárt okoztak az oláhok. Az oláhok okozta károk összeírására kiküldött bizottság most tette közzé kimutatását, mely szerint a város lakosságának, a debreceni államvasutaknak és postaigazgatóságnak összesen két és fél milliárd korona összegű kárt okozott az oláh-megszállás. A horribilis összegből a vasútra és a postára 2 milliárd esik, míg a fenmaradó fél milliárd magának a városnak a kára. Jellemző, hogy a rablóhordák az elrekkvirált 230 és negyed millió korona érték ellenében mindössze 5 és fél milliót fizettek ki a gazdáknak és iparosoknak (az összeharcsolt pénzből) míg 260 ezer korona értékű bont emlékebe hagytak itt nálunk... Remélni szeretnők, hogy a jóvátételi bizottság nem fogja jóváhagyni a gazok szörnyű rablógarázdálkodását.

— A cseh állami bank állása. Az ideiglenes cseh-szlovák állami jegybank most adott ki egy jelentést idáig kifejtett tevékenységéről. A jelentés szerint az 1919 február 25-iki törvény alapján felülbélyegzett nyolc milliárd osztrák-magyar bankjegyből alig több, mint két milliárd maradt vissza az állampénztárban kényszerkölcsön gyanánt. Ugyancsak tavaly februárban a cseh állam átvette saját számlájára az Osztrák-Magyar Bank csehországi fiókjai által kibocsájtott kincstári utalványokat és egyéb ilyen tartozásokat, amelyeknek összege meghaladta a két milliárdot. Az 1920 március 15-iki státus szerint 6786.50 millió a papírpénz-forgalom, de ezzel szemben már érczkészlete is van az állami jegybanknak, igaz, hogy rendkívül szerény: 30 millió frank értékű arany és 105 millió ezüst. A jelentés azt ígéri, hogy az ércalap továbbfejlesztése az adott viszonyok mellett lehetséges leggyorsabb tempóban fog megtörténni.

— A Kálvin-szövetség ama tagjait, kiknél gyűjtő-ivek vannak, az elnökség felkéri, hogy Bessenyei Lajos tanárhoz vigyék be a ref. főgimnázium tanári szobájába hétköznapi 9—10 vagy 11 órakor. Esetleg a Hajdúföld kiadóhivatalába.

HIREK

— **Ábrányi Emil meghalt.** Id. Ábrányi Emil tegnap mátyásföldi villájában meghalt. A nagynevű író 1851-ben született Pesten és 1876 óta a Petőfi Társaság tagja. Gyönyörű márciusi dalai tették országszerte népszerűvé a nevét, utóbbi időben pedig kiváló műfordításai-
val tűnt fel. Az ő fordításában adják elő a többek között Rostandnak a híres darabjait: a *Cyranot* és a *Sasfiókot*. Ifjú Ábrányi Emil a m. kir. Operaház igazgatója atyját gyászolja az elhunytban. A főváros díszsírhelyet ajánlott fel részére a Kerepesi temetőben.

— **Katholikus nagy-gyűlés Budapesten.** Budapestről jelentik, hogy pünkösd vasárnapján országos katolikus nagy-gyűlés lesz a fővárosban, melyen Rakovszky István, a nemzetgyűlés elnöke mondja az ünnepi beszédet.

— **Bihari Ákos bucsuestje.** Pünkösd hétfőjén f. hó 24-én a Csokonai színházban. Jegyek előre válthatók a Csokonai színház pénztárándl.

— **Testnevelési értekezlet.** A honvédelmi miniszter leiratban értesítette a várost, hogy május hó 26-án testnevelési értekezlet lesz Debrecenben Hegedűs Pál tábornok elnöke alatt. A város, — a miniszter kívánságára — egy sportembert küld szakközeg gyanánt a nagyon fontos értekezletre dr. Csűrös Ferenc kultúratanácsnok személyében.

— **A vonatközlekedés csökkentése.** A máv. üzletvezetősége közli, hogy a Tiszavonatot járását, mely Debrecenbe minden szerdán délután 7:52-kor érkezett és a Dunavonatot, mely Debrecenből minden péntek reggel 8:13-kor indult, az igazgatóság beszüntette.

— **A hiaistavak átadása.** A hortobágyi halastavak átadása f. hó 25-én kedden lesz, amikor *Dobránszky Béla* állami mérnök fogja az átvételt eszközölni.

— **Jók az utak? A városi mérnöki hivatal** 5000 korona folyósítását kérte a tanácstól az utcai kutak kijavítására és előterjesztést tett a kövezetek és utburkolatok helyrehozására vonatkozólag s kérte, hogy a szükséges 540 ezer koronát valja ki részére a tanács. Az 5000 koronát a tegnapi tanácsülés megszavazta, de az újításra szükséges összeget nem, minthogy az még nem sürgősen szükséges... Már tudnillik: akinek nem!

— **A Demke épület tűzbiztosítása.** A tanács tegnapi ülésén *Kondor* főzámvevő kifogást emelt a Demke épület 330 ezer koronás tűzbiztosítása ellen és javasolta, hogy a viszonyoknak meg nem felelő tulajdonosy biztosítási összeget egy millió koronára emeljék föl. A tanács ily értelmű átiratot intézett a Demke igazgatóságához.

— **Tud-e a rendőrség róla?** Keserves panaszát hozta elének özv. S. háffer Györgyné Sinovszky Johanna 64 éves öreg asszony, aki 17 éve lakik Debrecenben és hatodik évi lakik a Salétrom-u. 22. sz. alatt. — Azt panasolja, hogy a ház új tulajdonosa április 29-én elkezdte bontani azt az épületet ahol ő lakik és így akarja őt hajléktalanná tenni, holott az épület — az özvegyasszony állítása szerint — olyan szilárd, hogy még 20 évig is fennállhatna. Felhívjuk a dologra úgy a rendőrség, mint a mérnöki hivatal figyelmét, mert a mostani lakásinségben valóságos bűn lakható épületet lebontani csupa haszonlesésből, csak azért mert az ócska anyag nagyobb értéket képvisel mint a ház; az pedig keresztyén ellenes cselekedet, hogy bárkit is hajléktalanná tegyen a háztulajdonos. A szegény özvegyasszony panaszát ajánljuk a rendőrség figyelmébe.

— **Válogat a csárdás.** Panasz érkezett a városi hatósághoz, hogy a híres, nevezetes hortobágyi csárda, — az alföldi belyárvilág legendás, regényes hírű buvóhelye, a „pusztai rózsák” hajdani csábító tuscúlánuma, — nem akar a földgázkutató kirendeltség munkásainak sem ételt, sem szállást adni. Némethy József, a csárda bérlője kijelentette Szilágyi László ügyvezetőnek, hogy jogában áll vendégeit úgy megválogatni, ahogyan ő akarja. A tanács ráírt a finnyás bérlőre és utasította, hogy a munkásokat válogatás nélkül lássa el.

— **Folyik a tisztogatás.** A Ker. Munkásbiztosító Pénztár miniszteri biztosa felmentette állásától dr. *Forbát* Hermann rendelő orvost és helyébe dr. *Pauchly* Gézát nevezte ki. Hiszszük, hogy még mindig talál munkát az a magyar cirokból való erős seprű.

— **Zászlószentelési ünnepély.** A református leánynevelő-intézet u. m. leányközépiskola, tanítónőképző, polgári leányiskola és elemi iskola f. hó 22-én szombaton d. e. 11 órakor a Kossuth-u. ref. templomban ünnepség keretében fogja felszentelni a növendékek által készített zászlóját, a meghívott vendégek s a növendékek jelenlétében. A program a következő: 1. „Jövel szent Lélek Ur Isten.” 2. Imádság, Szele Miklós vallásánár. 3. „Kikel még a földből”. Éneklí az egyesített énekkar orgonakísárettel. 4. „A mi zászlónk” Tóth Árpádnétől, szavalja Fejes Jolán 4 tk. növ. 5. Egy-egy növendék mindanezy tagozat részéről megkoszoruzza a zászlót. 6. Hammerstedt János ur orgonajátéka. 7. Hymnus. Közének.

— **Repülő utazás Budapestre.** A Magyar Aero-Társaság, mint Budapestről jelentik, legutóbb elhatározta, hogy ismét megkezdi működését és a legrövidebb időn belül személyforgalomra berendezett repülőgépjáratokat létesít az ország nagyobb városaiból. Egyelőre öt város összeköttetését tervezi a fővárossal és pedig: Debrecen, Szeged, Pécs, Szombathely és Miskolc városokét. A repülőgép Szeged-Budapest között már közlekedik s a 180 kilométeres utat 80 perc alatt teszi meg. A Társaság tervevelte, hogy a béke aláírása után bekapcsolódik a nemzetközi légi forgalomba.

— **Az angol munkásbizottság Tatabányán.** Budapestről jelentik, hogy az angol munkásbizottság Wedgwood ezredes vezetésével Tatabányára utazott, hogy az ottani munkásviszonyokról kellőképen tájékozódjék. Az angolokat Dr. Kmoschko Mihály egyetemi tanár mint tolmács és néhány miniszteri tisztviselő kísérte el Tatabányára.

— **Összeíró biztosok figyelmébe.** A választási névjegyzék elkészítésénél működő összeíró biztosokat felhívom, hogy folyó hó 21-én délután 6 órakor a városháza közgyűlési termében tartandó együttes értekezleten jelenjenek meg. Tárty: jelentések és a közzemlére tétel szabályainak megállapítása. Csobán Endre főlevéltárnok.

— **Rendőri hírek.** Nem fogadta el a postapénzt. A debreceni rendőrség tegnap példás ítéletet hozott egy renitenskedő hentes, *Szűcs* István, Csapó-u. 98. sz. a. lakos ellen, aki a posta pénzt nem fogadta el. Gyakori eset ez Debrecenben. Ezuttal a rendőrség elé került az ügy és *Szűcs* Istvánt — az állam hitelének megrontására — 4 napi elzárásra és 200 korona pénzbüntetésre ítélték. — *Ingyen használják az áramot.* A világitási vállalat ismét feljelentést tett több egyén ellen, akik az áramot az utcai vezeték bekapcsolásával jogosulatlanul használják. Az egyik ilyen fogyasztó Deli Piroska volt, akinek Miklós utca 50. sz. alatti lakásán megfigyelés útján rájöttek a visszaélésre és az eljárást megindították ellene.

— **Rendkívüli fogyasztási jegyek kicsztása.** Felhivatnak a lakosság azon érdekelt tagjai, akik a cukor, só stb. beszerzéséhez szükséges fogyasztási jegyeket eddig nem válthatták ki, hogy azokat 22 ig annyival is inkább váltsák ki, mert később készlet hiányában cukrot nem kaphatnak. Közéleimzési ügyosztály.

— **Írógép papír és írógép szalag és egy teljesen új Mercedes írógép** kaphatók Antalffy könyvkereskedésében.

— **A kendermagra oly csekély a rendelés,** hogy a mai viszonyok között azt meghozatni nem érdemes. — *Mangalica* sertés kant a gödöllői korona uradalom már nem tud adni, a gazd. egyesület pedig azt onnan akarta megrendelni. — *Kéveköltő* zsinetet, akik azt az egyesület útján akarják beszereztetni, az egyesületnél mielőbb jelentkezzenek. — *A csépléshez* szükséges szén mennyiséget saját érdekében e hó 25 ig gazdasági egyesületünknel okvetlen jelentsék be. Debreceni gazdasági egyesület.

— **Redőnyelt gyorsan megjavítja Piros Béla** lakatos műhelye Péterfia-u. 32. sz.

— **A nyugdíjas tisztviselők küldöttsége** járt tegnap délelőtt *Emich* Gusztáv kereskedelmi miniszternél és sürgős segítséget kért a nyugdíjasok részére. A küldöttséget *Frühwirth* Mátyás nemzetgyűlési képviselő vezette a miniszterhez, aki biztosította a nyugdíjasokat legmesszebbmenő támogatásáról.

— **A közellátási hivatal** értesíti a közönséget, hogy a rendkívüli fogyasztási igazolványok 4. (negyedik) számú szelvényeire egyenként két doboz gyufa vásárolható ugyanannál a kereskedőnél, akinél a fogyasztási jegy cukorra van előjegyezve. A gyufa ára dobozonként 1 korona 10 f. lér. Egyben felhívja a hivatal a kereskedőket, hogy utalványukat a hivatalos órák alatt átvenni sziveskedjenek.

— **Családi étkező,** vidékiek találkozó helye a volt Törő vendéglő, Csapó-u. 14. (Az új tulajdonos *Buzás* Lajos, vendéglős.) Magyar konyha, jó bor, frissen csapolt sör, figyelmes kiszolgálás.

— **Legrosszabb nyakkendőit is** ujja alakítják Péterfia-utca 53 alatt az udvarban balra.

— **Városunk legmegbízhatóbb és legrégebb** molykár elleni megóvó vállalata: Nagy József, szücs-mester, Szent-Anna-u. 3. sz.

Schuschter Ferenc fogászati műterme Vár-utca 11. sz.

Választási mozgalmak

Gyűlés a Nyilas-telepen. Ma, pénteken délután 6 órakor a Nyilas-telepi olvasóköri népgyűlés lesz. Beszédet mondanak *Krammer* Gyula máv. főmérnök és *dr. Bernolák* Nándor a III. kerület képviselőjelöltje.

Színház

Rovatvezető: ZIVUSKA JENŐ dr.

CSOKONAI SZÍNHÁZ:

A bihari színésziskola vizsgaelőadásai:
Szombaton: Dolovai nábob leánya, szimf. Vasárnap este: Tündérlaki leányok, jvígjáték. Hétfőn délután: Szerelm vására: este: Iglói diákok.

VIGSZÍNHÁZ:

Pénteken: Szerelm vására, amerikai történet Szombaton: Ugyanaz. Vasárnap délután: Iglói diákok, diaktörténet.

* **Az erdélyi lakadalom** második esténket is kedvessé, emlékezetessé és tanulságossá tette. Magunk előtt láttuk a régi magyar udvarházak sajátosan magyar, nemes egyszerűségéből, romiatlan, tiszta életfelfogásból származó szokásait és lelkünket akaratlanul is magával ragadja a büszke önérték, az olthatatlan vágy a régmúlt idők szép világa után... A kötelességszerű bírálatot tegnapi számunkban hoztuk. Ma csak az igazsághoz kívánunk hívek maradni, amikor megírjuk, hogy a két feledhetetlen estét *Fráter Erzsébetnek*, a jótékony *Nőgyelet illusztris elnökének* köszönhetjük. Övé volt az eszme, a gondolat és a kivitel egyaránt. Az ő nemes honleányi lelkéből, rajongó fajszeretetéből pattant ki a szikra, mely lángra lobbant a lelkes szereplők szívében és az ő fáradhatatlan buzgósága, ernyedetlen szorgalma tette lehetővé a szép gondolat megvalósítását. Hálás szívvel hajtjuk meg előtte az elismerés zászlóját! (Z)

Színházi és mozgószínházi irodák jelentése.

* **Szerelm vására.** Előrelátható volt, hogy a Vigszínház a Szerelm vására szenzációs újdonságával különleges nagy sikert fog aratni. A közönség elejétől-végig feszült figyelemmel kísérte a grandiosus darab izgalmas cselekményét, mely mindenképen megérdemelte a közönség érdeklődését. Bizonyos, hogy a szerelm vására sok telt házat fog vonzani. Ma, holnap és vasárnap lesz műsoron.

* **Pünkösd előadások.** Pünkösd vasárnapján délután 5 órakor mérsékelt helyárrakkal az Iglói diákok diaktörténet, este a Szerelm vására. Hétfőn délután a Szerelm vására, este az Iglói diákok kerül színre. Jegyek előre válthatók.

* **Miss Amerikan IV. rész.** A negyedik rész — *Veritas*! 6 felvonásban fokozott érdeklődés mellett mutatja be az Uránia. Jegy elővétel délelőtt 10—12 ig, pénztárnyitás délután 4 órakor. Előadások 5, 7 és 9-kor.

* A szerelem komédiája, tragédia színész-életből 4 felvonásban, Sawagabonde francia regény után írta Collecte W., a főszerepet Mlle Musidure Doris ünnepelt primadonnája játssza, bemutatja az Aranybika mozi.

* Egy dollárkirálynő kalandjai. Kalandor történet 5 részben 28 felvonásban. Az amerikai filmgyártás egyik legszebb és leghatalmasabb alkotását, amely a külföldön és Budapesten osztatlan sikert aratott, nálunk ma mutatja be az Apollo. A darab címszerepét a bájos Pearl Withe játssza, aki a mi közönségünk az „Amerika leánya” című filmből ismer. Az öt folytatásos kalandortörténet első része „A szent gyémánt” 6 felvonásban. Jegyelővétel délelőtt 10—12-ig, pénztárnyitás délután 4 órakor. Előadások 5, 7 és 9-ór.

SPORT

A DEAC május 30-án délután fél 4 órai kezdettel a nagyerdői sporttelepen országos atletikai versenyt rendez a következő számokkal: 100 méteres, 800 méteres síkfutás, 4x200 méteres stafétafutás, 400 méteres és 3000 méteres síkfutás előnyverseny, magasugrás, távolugrás, rudugrás előnyverseny, súlydobás, előnyverseny, diszkoszvetés, gerelyvetés II. osztályu. Ifjúsági számok 4x400 méteres stafétafutás, 200 méteres síkfutás, 1000 méteres síkfutás II. osztályu és magasugrás előnyverseny. Nevezési zárnapp május 25, nevezési díj személyenként és számonként 5 korona. Nevezések és tétek Szegedy Lajos címére (Apaffy-utca 18.) küldendők, minden versenyszám győztese a DEAC ezüst, második helyezette nagy bronz, harmadik helyezette kis bronz érmét nyeri az indulók számára való tekintet nélkül, kötelező eredmények elérése esetén pedig a győztesek ezüstplakettet nyernek.

<p>APOLLO</p> <p>Péntek Szombat Vasárnap Az új amerikai filmgyár remeke</p> <p>Egy dollárkirálynő kalandjai</p> <p>Kalandortörténet 5 részben 28 felvonásban. Főszereplő Pearl Withe. Első rész: A szent gyémánt 6 felvonás. Előadások 5, 7 és 9-ór.</p>	<p>URANIA</p> <p>Péntek Vasárnap Szombat Az amerikai Pathégyár remeke</p> <p>Miss Amerikan IV.</p> <p>Filmregény 4 részben 21 felvonás. Főszereplő Vernon Castle. IV. rész Veritas! Előadások 5, 7 és 9-ór.</p>
<p>ARANY BIKA MOZI</p> <p>Péntek Szombat Vasárnap Május 21—22—23. FRANCIA FILM</p> <p>Szerelem komédiája</p> <p>Dráma a színészvilágból 4 felv. (La vagabonde). Főszereplő Mlle. Musidure. Előadások 7 és 9 órakor.</p>	

Árlejtési hirdetés

A debreczeni m. kir. állami gyermekmenhely 2000 pár különböző nagyságu bőrből készült és bőrtalpu gyermekcipő, 100 pár hasonló minőségű dajka-papucs és 500 pár szintén különböző nagyságu gyermek harisnya azonnali szállítására pályázatot hirdet. A részletes szállítási feltételek, illetve a szállítandó cipők és harisnyák nagyságu szerinti részletes kimutatása a menhely gondnoki hivatalában, hétköznapokon a délelőtti órák alatt megtekinthetők.

Mindezen szükségletek szállításánál 5000 korona bánatpénz letétele szükséges, mely bánatpénz óvadékképes értékpapirokban is lehet. Árajánlatok 1 koronás bélyeggel ellátva, zárt borítékban a gyermekmenhely igazgatóságához címezve folyó évi május hó 26-án, reggeli 8 óráig a gondnoki hivatalban nyújtandó be. Ahol egyidejűleg a bánatpénz is befizetendő. Az árajánlatokhoz minták is csatolandók. A borítékban az ajánlattevő neve és lakhelye is feltüntetendő. Csakis azok pályázhatnak, akik a menhely előtt ismeretek, akik pedig ismeretek nem volnának, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat a helybeli kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni.

Debreczen, 1920. évi május hó 20. napján.
Az igazgatóság.

Znaimi ugorka
Szilvalekvár
Ecet
Szóda szappanfőzéshez
Jégszóda
Buzakeményítő
Kékitővíz
Enyv
Gyanta
Firnisz valódi
Litophan fehér festék
Budai föld
Mohai Agnes
Balatonfüredi
Igmándi és
Ferenc József vizek

a legelőnyösebben

Félegyházy Jánosnál kapható.

Férfi és női szabó mesterek figyelmébe!

Mindazok, akik az árubevásárlási szövetkezetbe beiratkoztak és részjegyeiket kifizették, legkésőbb **f. hó 25-én, kedden délig** állítsák össze anyagszükségletüket és azt jelentsék be Koros Sándornál. Azon mesterek, akik a szövetkezetbe még eddig be nem iratkoztak, beléphetnek és anyagszükségletüket is bejelenthetik egyuttal ugyanott.

Académie Internationale
NYELVISKOLA

Széchenyi-utca 42. sz. 1. em.

Francia, Angol, Német, Olasz, Román, Magyar magánórákban és tanfolyamokban

A tanfolyamokra csakis általános műveltséggel rendelkezők vétetnek fel.

Kb. 1213/17.—1920.

Schwarz Dóri kényszerregezsége ügyében
VÉGZÉS

A 4070—1915. M. E. számú rendelet 48. §. 2-ik bekezdése értelmében a kényszerregezségi tárgyalására újabb határnapul 1920. évi június hó 10. napjának d. e. 9 órája Gavallér Lajos törvényszéki bír. hivatalos helyiségébe (törvényszéki palota, I. em. 69. ajtó) kitűzetik és arra a hitelezők, vagyonfelügyelő továbbá adós jogkövetkezmények terité alatt megidéztenek.

Debreczen, 1920. május 14.
Dr Balogh Béla sk.
tszéki bír.

Kb. 983/25.—1919.

Kérése Hausner Salamon debreczeni lakosnak kényszerregezségi ügyében eljárás beszüntetése iránt.

VÉGZÉS.

Mint hogy Hausner Salamon adós vagyoni körülményeinek javulta következtében a kényszerregezségi eljárás megszüntetését kérte, a törvényszék az egyezségi eljárást az idézett rendelet 55. §-a alapján megszünteti és arról érdekelteket azzal értesíti, hogy az 1920. évi május hó 21. napjának, d. e. 9 órájára a törvényszék elé (tszéki palota, II. em. 107 ajtó) kitűzött tárgyalásra nem kell megjelenniük.

Debreczen, 1920. május 15.
Dr Balogh Béla sk.
tszéki bír.

Kiadja:
MAGYAR NEMZETI KÖNYV- ÉS LAP-
KIADÓVÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRS.

CSAPÓ-UTCA 28.

TÜZIFA

Pontos mérlegelés!

CSAPÓ-UTCA 28.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Hétköznapokon tíz szóig 5 korona, minden további szó 50 fillér. — Vasárnap tíz szóig 6 K, minden további szó 60 f. Vastagabb betűből szedve duplán számítatik.

Értesitem
a nagyerdői közönséget hogy teljesen modernül berendezett lakatos műhelyem Hűvelyes-utcából Széchenyi-utca 6. szám alá áthelyeztem. Minden szakmába vágó munkát, valamint bármilyen javításokat elvállalok és készítek a legolcsóbban — Nagy István lakatosmester

Egy
jó karban levő sport vadászkosci és egy fekete fedeles löntő azonnal sürgősen eladó. (Értekezni lehet Riesz kocsigyáros, Hatvan-utcán)

Vadászkutya
sárga fehér foltos nőstény elveszett. Temető-u. 14-c.

Eladó
1 darab Sanitas szobafürdő teljes felszereléssel Tócskert elsőjárás László-ut 6. Hajdu Mihály.

Makulatur papír
kisebb-nagyobb mennyiségben kapható lapunk kiadóhivatalában.

Bélyegzőgyár és vésőintézet
PAULÓ I.
Batthyányi-u. 22.

Pezsgős
üvegeket vesz a „Török pezsgőgyár.”

Hamisfogakat
töröttet is veszek Tamás József kir. hg.-u. 10.

Szappanfőzéshez
való 128 fokos marószóda 70 kor Rézgálic 53 kor. Rizskeményítő 140 kor. Ezenkívül mézédés füge, kecskeméti jam, Dianna s. sborszesz, Sidol, Apolit Junó és Meteor kékvíz, Hegyikréta, Cinkweisz érkezett Vetéssy fűszerüzletbe Bethlen-u. 36.

Erdélyi
menekült szakképzett gépész gazdaságban vagy cséplési szezonra gépésznek ajánkozik. Erdélyi menekültek kirendeltsége, Simonffy-u. 1—c. I. em.

Egy
jó karban levő fedeles löntő megvételre keresetik. (Értekezni lehet Szt. Anna-u. 19. sz.)

Koros Sándor
férfi-szabó üzletében Piac-u. 69. Saját készítésű elegáns férfi öltönyök kaphatók.

FORGÁCS I.
MŰRÁS, Bádógos-utca.

Most érkezett áruk:

- Szilva lekvár
- Borkő
- Keményítő
- Gyufa
- Hamuszir
- Vaspor
- Naftalin
- Hegyi kréta
- Klórmentés
- Kékitő
- Ruhafesték
- Timsó
- Porfesték minden színben
- Firniesz valódi
- Budai föld
- Gipsz
- Gyanta
- Enyv

Legolcsóbban kapható
Kontsek Gézánál, Rössuth-utca.

Tűzifát
minden mennyiségben házhoz szállítok ölenként és aprítva métermázsónként
Polyánszky Orest tűzifa kereskedő
Miklós-u. végén, Szoboszló-ut i. és Piacz-u. 58.
Ugyanott faszén is kapható.

CSAPÓ-UTCA 28.

TÜZIFA

KÖNYVES TÓTH MIKLÓS

:: tűzifa és építkezési anyag kereskedő ::
Figyelmes kiszolgálás!

CSAPÓ-UTCA 28.